

Br. 6, 3. 10. Pār. Gṛh. 1, 10. Kauç. 14. 42. Kṣānd. Up. 8, 12, 3. M. 2, 202. 3, 64. 4, 120. 202. 232. 8, 290. fg. 404. fg. Jāñ. 1, 151. 2, 299. MBh. 1, 7205. 3, 939. 2262. 4, 96. 13, 352. R. 1, 5, 16. 17, 14. 2, 30, 45. 32, 16. 19. 40, 40. खरयुक्त 69, 18. यानेश शकटेश्चैव 113, 20. 4, 38, 30. 6, 99, 8. Suçr. 1, 68, 15. 98, 3. Ragh. 13, 69. Kumāras. 6, 76. Kām. Nitis. 7, 30. Varāh. Bhṛ. S. 46, 60. 52, 7. 68, 116. 88, 12. Bhāg. P. 8, 10, 16. Pañkar. 1, 3, 24. 4, 68. गोऽश्रोत्रं^० gezogen von M. 2, 204. 11, 201. Jāñ. 3, 291. MBh. 13, 2585. Suçr. 1, 106, 19. शतसकलं^० Spr. 5053. नरवाकिना । यानेन Sāñste MBh. 3, 2716. 2714. मनुष्यवाह्यं चतुरस्रयानम् Ragh. 6, 10. Bhāg. P. 5, 10, 2. 15. यानरत्नं तुरंगः Spr. 5000. हंसेन यानेन Bhāg. P. 3, 24, 20. हंसं^० 5, 1, 9. Am Ende eines adj. comp. H. 9. — c) bei den Buddhisten das zur Erkenntnis führende Vehikel, das Mittel zur Erlösung von der Wiedergeburt Burn. Intr. 63, N. 2. Lot. de la b. l. 315. — Vgl. यम^०, यज्ञो^०, गो^०, जल^०, देव^०, नर^०, नारी^०, नौ^० (auch Schiff R. 1, 9, 65 = 63 Gorr.), पति^०, पितृ^०, पुं^०, पूर्वाणा, पृष्ठ^०, बर्हि^०, बर्हियान, भद्र^०, मध्यम^०, मन्त्रा^० रथ^०, वसुभू-
द्यान, स्वर्ग^०.

यानक (von यान) n. Fuhrwerk, Wagen Bhāg. P. 9, 10, 21.
यानकर (यान + 1. कर) m. Wagner Varāh. Bhṛ. S. 10, 17.
यानपात्र (यान + पात्र) n. Schiff, Boot AK. 3, 4, 44, 62. H. 875. Hariv. 8363. Kathās. 18, 293. fg. 23, 40. 26, 133. 36, 83. 100. 51, 175. 52, 322. 324. 56, 57. Pañkar. 262, 3.

यानपात्रिका (von यानपात्र) n. ein kleines Schiff, Boot Kathās. 101, 187.
यानभङ्ग (यान + भङ्ग) m. Schiffsbruch Ratnāv. 4, 5. — Vgl. पोतभङ्ग.
यानमुख (यान + मुख) n. der Vordertheil eines Wagens AK. 2, 8, 2, 23. H. 737.

यानयान (यान 3) b) + यान 3) a) n. das Fahren oder Reiten Suçr. 1, 69, 19. 267, 3.

यानवन् (von यान) adj. mit einem Wagen versehen, zu Wagen fahrend MBh. 3, 10895. घद्या जितो यानवता Spr. 4075. Kām. Nitis. 14, 19.

यानशाला (यान + शा^०) f. Wagenschauer R. 3, 39, 3. 4.

यात्रिक (von यान्) adj. 1) von den stumpfen chirurgischen Instrumenten handelnd Suçr. 1, 8, 7. — 2) künstlich geläutert oder dorgl., Bez. einer Art Zucker Suçr. 1, 187, 11.

याप (vom caus. von 1. या); m. nom. act.; s. काल^०.

यापक (wie eben) adj. bringend, verleihend: तोर्थमाशियां यापकं नृषाम् Bhāg. P. 3, 23, 23.

यापन (wie eben) 1) adj. a) verstreichen lassend, zu Ende bringend: यामाः स्वात्तरयापनाः Bhāg. P. 3, 22, 35. — b) erleichternd, lindernd; so heisst ein gewöhnlich aus Honig und Oel bereitetes Klystier (daher माधुतैलिक genannt) Suçr. 2, 198, 3. — c) das Leben fristend, unterhaltend: घ्रस्वादपि हि यापनम् MBh. 12, 7719. — 2) f. (स्त्री) und n. a) n. das Verjagen Trik. 3, 3, 254. H. an. 3, 404. Med. n. 110. — b) das Verstreichen lassen der Zeit, Aufschieben, Versäumen, Versäumniss; n. = कालनेप, कालवित्नेप Trik. H. an. Med. P. 5, 4, 60. Vop. 7, 90. यापना Nalod. 2, 18. कालयापन (s. auch bes.) dass. Kām. Nitis. 17, 31. कालयापना Spr. 1949. — c) das Lindern (einer Krankheit): यापनार्थम् Suçr. 2, 78, 11. 343, 8. — d) das Fristen, Erhalten: देह्यापनं कर् MBh. 3, 15410. विना वधं न कुर्वन्ति तापसाः प्राणयापनम् 12, 447. fg. आत्मयापनाय स्थापनं प्र-

तिष्ठा P. 6, 1, 146. Sch. यापन = वर्तन, यात्रा Lebensunterhalt AK. 3, 4, 25, 177. Trik. H. an. Med. n. 110. r. 79. — e) das Ausüben, Ueben: धर्मयापना MBh. 12, 4836. = धर्मोपदेश Nilak.

यापनीय (wie eben) adj. als Erkl. von याप्य Med. j. 47.

यासा f. = डा Flechte Bhūrip. im ÇKDr.

याप्य (vom caus. von 1. या) adj. = यापनीय Med. j. 47. 1) zu lindern, sich lindern lassend; von Krankheiten Suçr. 1, 30, 21. 87, 5. 127, 7. 233, 20. 2, 305, 4. 319, 17. Çāñc. Sāñh. 1, 5, 31. °ल n. ebend. — 2) gering, unbedeutend AK. 3, 2, 3. H. 1442. Med. P. 5, 3, 47. वैयाकरणा Sch. फल Varāh. Bhṛ. S. 4, 21. 19, 22. 86, 61.

याप्ययान (या^० + यान) n. Sāñste AK. 2, 8, 2, 21. H. 738. Hār. 138. Halās. 2, 295.

याम (von यम्) m. fututio Vop. 21, 5. Buāg. P. 9, 19, 5. Comm. zu Kāvāj. 1, 66.

यामवन् (von याम) adj. fututor, bene futuens: यामवतः (zugleich या भवतः) प्रिया Kāvāj. 1, 66.

यामिस् (instr. pl. f. von 1. य) adv. damit: प्रास्मै गायत्रमर्चत वावा-
तुर्यः पुरंदरः । यामिः काणवस्यौप बर्हिर्मासद् यासद्ब्रूमि damit er komme RV. 8, 1, 8.

1. याम (von यम्) m. nom. act. Vop. 26, 170. = यम, संयम u. s. w. AK. 3, 3, 18. H. an. 2, 333. Med. m. 24. — Vgl. यत्तर्पाम.

2. यामै (von 2. यम) 1) adj. (f. ई) Jama betreffend, von ihm kommend u. s. w. Ait. Br. 3, 37. Taitt. Br. 1, 4, 6, 6. Kauç. 83. Kāṭh. 22, 11. ऋदु-
तानि Shadv. Br. in Ind. St. 1, 36. fg. यातनाः M. 12, 17, 21. fg. — 2) n. N. verschiedener Sāman Ind. St. 3, 230, b. TDr. 3, 9, 40, 1. Çāñh. Çr. 16, 12, 20. Pañkar. Br. 9, 8, 4. Kāṭh. Çr. 22, 6, 15; vgl. मन्त्रा^०.

3. याम (von 1. या) 1) m. Uṇādis. 1, 139. Çāñt. 2, 15. gaṇa वृषादि zu P. 6, 1, 203. a) Fahrt, Lauf; Bahn; Fortgang RV. 1, 39, 6. 48, 4. 87, 3. यस्यानात्: सूर्यस्येव यामः 100, 2. चित्रा वो यामः प्रयंतास्वृष्टिपु 166, 4. मा यामाद्स्माद्वे ङीक्षिष्यो नः 3, 53, 19. वृधू यामेषु शेभेते 4, 32, 23. fg. 5, 33, 12. मा वो यामेषु मरुतश्चिरं कर्त् 56, 7. यानं येष्टीः 7, 36, 6. 69, 2. यद्यामं या-
न्ति वापुभिः 8, 7, 4. 5. 20, 5. उपास्यं घ्रातिरन्तं यामिन्द्राय 83, 1. AV. 10, 2, 6. याम, प्रतिष्ठा Çat. Br. 3, 7, 3, 4. 5. TS. 6, 3, 4, 6. 6, 2. याम, तेम Kāṭh. 10, 12. 31, 2. TDr. 3, 2, 3, 9. पंचयाम in fünf Gängen verlaufend: यज्ञ RV. 10, 52, 4. 124, 1. — b) Wagen: कुवित्स देवीः सनयो नवौ वा यामौ वृ-
पात् RV. 4, 51, 4. 6, 66, 7. 10, 20, 9. — c) Nachtwache (Periode), ein Zeit-
raum von drei Stunden AK. 1, 1, 3. G. H. 143. an. 2, 333. Med. m. 24. Halās. 1, 106. उत्थाय पश्चिमे यामे M. 7, 145. द्वा प्रथमौ यामौ रात्रेः MBh. 2, 219. सक्त्रयामप्रतिमा (रजनी) 7, 8376. याममात्रार्धशेषायो यामिन्यो प्र-
त्यबुध्यत 12, 1896. R. Gorr. 2, 3, 5. Suçr. 1, 111, 12. 242, 6. 2, 264, 21. Megh. 93. Ragh. 17, 1. Varāh. Bhṛ. S. 2, 5, 4. Z. 3. 11, 44. 39, 4. Kathās. 4, 46. 13, 149. 17, 101. 24, 112. Rāga-Tab. 3, 178. Buāg. P. 3, 11, 8. 10. 22, 35. 5, 8, 28. Am Ende eines adj. comp. (f. स्त्री): त्रियामा रजनी MBh. 7, 8373. दीर्घयामा त्रियामा Megh. 107. Vikr. 43. शतयामेव वभूत् शर्वरी R. Gorr. 2, 81, 33. Kathās. 29, 4. 83, 33. 109, 107. — d) wohl Wandel-
stern, Planet: सोमो भगं इव यामेषु देवेषु वर्होषो यथा AV. 6, 21, 2. — e) pl. Bez. einer Klasse von Göttern MBh. 3, 15446. 9, 2482. Hariv. 414. VP. 54. Buāg. P. 1, 3, 12. 8, 1, 18. Mār. P. 80, 18. Burn. Intr. 202. 603.